

Kategori: Beredskap/Beredskapsplan for ansatte	Gyldig fra/til:11.07.2024/11.07.2025
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Drift-/teknisk divisjon/Barnehagene	Versjon: 1.00
Godkjenner: Bakken, Gerd	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Hilde M Ersvær	Dok.id: D79463

Innhold

1	Hensikt	1
2	Målgruppe og avgrensning	1
3	Definisjoner	1
4	Ansvar	1
5	Gjennomføring	2
6	Referanser	5
7	Forankring	5
8	Endringer siden forrige versjon	5

1 Hensikt

- Gi barnehager trygge tiltak for håndtering av matallergi
- God kunnskap om matallergi, forebygging av allergiske reaksjoner og behandling av en allergisk reaksjon
- Bidra til at ansatte, barn og foresatte opplever barnehagen som trygg
- Færrest mulig restriksjoner for barnet

2 Målgruppe og avgrensning

Alle ansatte

3 Definisjoner

Matallergi som kan gi alvorlige reaksjoner

4 Ansvar

Styrer

5 Gjennomføring

Når barnehagen får melding fra foresatte om at et barn har alvorlig matallergi;

Hva	Tiltak	Hvem deltar	Ansvar
Informasjon om barn med alvorlig matallergi	Innkalle til foreldresamtale	Foresatte og pedleder på avdeling	Styrer
Skjema «Min matallergi»	Foresatte fyller ut og leverer til barnehagen Min matallergi	Foresatte	Styrer
Legeerklæring	Foresatte fremlegger legeerklæring med informasjon om hvilke tiltak som er nødvendig	Foresatte	Styrer
Utarbeide tiltak	Tiltaksplan	Pedleder og foresatte	Styrer
Opplæring	Rutine og tiltaksplan skal gjennomgås på personalmøte	Alle ansatte	Styrer
	Gjennomføre E-læringskurset Matallergier i skoler og barnehager i Kompetanseportalen	Alle ansatte	Styrer
	Hvordan lage mat uten matallergen; <ul style="list-style-type: none"> - Lese og forstå allergenmerking og ingredienslister - Lage mat uten matallergenet først - Vurdere behov for eget utstyr for tillaging av mat 	Ansatte på avdeling	Styrer
	Hvordan forebygge uhell; <ul style="list-style-type: none"> - Hold spising og lek adskilt - Godt renhold mellom måltid og lek - Benytt heldekkende smekker for små barn - God hygiene etter måltid (munn og hender) - Alltid ansatte til stede under måltid 	Ansatte på avdeling	Styrer
	Behandling og tiltak ved alvorlige allergiske reaksjoner (anafylaksi) <ul style="list-style-type: none"> - Kunne gjenkjenne symptomer på anafylaksi - Vite hvordan og når adrenalinpenn skal settes - Hensiktsmessig oppbevaring av legemidler 	Ansatte på avdeling	Styrer
	Opplæring gjentas minimum 2 ganger årlig og ved nyansettelser og vikar	Alle ansatte	Styrer
Tiltaksplan	Evalueres årlig	Pedleder og foresatte	Styrer

Beredskap

Ved alvorlige allergiske reaksjoner skal barnet ha to adrenalinpennner tilgjengelig til behandling.

Adrenalinpennene skal oppbevares på et fast sted i skolen/barnehagen og merkes med navn, klasse/avdeling og gjerne med bilde av barnet.

Barnet skal ha beredskap tilgjengelig utenfor skole/barnehagetiden. Skolebarn har vanligvis adrenalinpennner tilgjengelig i sekken sin, som er med på aktiviteter etter skoletid.

Adrenalinpennene er temperaturfølsomme, og vi anbefaler at de oppbevares for eksempel i en tom ståltermos for å beskyttes mot høye og lave temperaturer.

Behandle alvorlig allergisk reaksjon;

De alvorlige allergiske reaksjonene, anafylaksier, oppstår raskt og krever rask behandling

1. Legg barnet ned og sett adrenalinpenn i låret dersom barnet:
  - Er i ferd med å utvikle alvorlig allergisk reaksjon/anafylaksi
  - Har fått i seg matvaren som de tidligere har fått anafylaksi av
2. Ring 113 og tilkall hjelp. Ikke forlat barnet
3. Hold barnet rolig og liggende
  - Ved pustebesvær: legg hode noe høyere og gi astmamedisin hvis barnet har dette
4. Ring foresatte
5. Vær forberedt på hjerte-lungeredning

Gi ny adrenalinpenn etter 5-10 minutter ved manglende effekt eller forverring

BRUK AV ADRENALINPENN

1. Ta av beskyttelseshetten
2. Støt tuppen mot utsiden av låret til du hører et klikk
3. Hold i 10 sekunder og trekk så pennen rett ut

Instruksjoner på adrenalinpennner varierer mellom å holde fra 3-10 sekunder. Du gjør ikke feil ved å holde i 10 sekunder.

Adrenalin er førstehjelp ved en alvorlig allergisk reaksjon.

Ved kjent alvorlig allergi, venter du ikke til reaksjonen og symptomene er alvorlige, men gir barnet behandling.

Det er bedre å sette en dose for mye enn for lite, og en dose for tidlig enn for sent.

Jo tidligere du setter adrenalinpennen, jo bedre virker medisinen. Hvis du er usikker på om barnet har anafylaksi, er det derfor bedre å sette adrenalinpennen tidlig, selv om det senere skulle vise seg å være unødvendig.

Symptomer ved matallergi

<ul style="list-style-type: none"> • Hud og slimhinne<ul style="list-style-type: none"> • Utslett • Hevelser • Kløe • Mage og tarm<ul style="list-style-type: none"> • Magesmerte • Kvalme • Oppkast • Diare	<ul style="list-style-type: none"> • Luftveier<ul style="list-style-type: none"> • Tung pust • Hoste • Heshet • Blodomløp<ul style="list-style-type: none"> • Lavt blodtrykk
---	---

Tiltak

Kjøkkenutstyr som brukes både til matlaging med og uten allergenet må rengjøres godt.

- Vask benkeplater og skjærefjølere nøye
- Skyll redskap i kaldt vann før vask, det kan hindre at allergener setter seg fast
- Vær oppmerksom på stekepanner og gryter hvor mat kan ha brent seg fast
- Sjekk nøye kjøkkenredskap i tre, som kan ha sprekker hvor allergener setter seg fast
- Se og kjenn etter matrester på overflater og utstyr
- Pass på at oppvaskbørste og vaskeklut ikke overfører allergener

I noen tilfeller kan det være lurt å ha eget utstyr til allergenfri mat (vanskelig å rengjøre):

- Brødrister
- Kjøkkenredskap i tre/plast
- Vaffeljern

Gode råd for å sikre at barnet serveres riktig mat:

- Merk maten som serveres godt med hvilke allergener den inneholder
- Bruk eget serveringsbestikk til diettmaten, og pass på at bestikket ikke flyttes mellom serveringsskålene/fatene
- Vær oppmerksom på fare for at det kan dryppe fra serveringsbestikk ved servering
- En voksen kan passe på at barna ikke spiser hverandres mat, og at søl ikke er til fare for barnet med allergi
- Bruk heldekkende smekker på de yngste, og rengjør godt etter måltidet
  - Vaske hender også etter måltidet
  - Vask ansikt ved behov
  - Rengjør alle overflater, vær obs på bordkantene, stoler og under bordet
- Hold leker og mat adskilt

6 Referanser

Interne referanser

Eksterne referanser

[Helsedirektoratet](#)

[De fire RAAO'ene i Norge \(Regionalt senter for astma , allergi og overfølsomhet\)](#)

Skjema til utfylling; [Min matallergi](#)

7 Forankring**8 Endringer siden forrige versjon**

[]